

Spis rzeczy

Uwagi wstępne.....	9
--------------------	---

Część I. Zagadnienia ogólne	15
-----------------------------------	----

1. Społeczne zadania językoznawstwa normatywnego	17
2. Ważniejsze stanowiska w tradycji kultury języka	25
3. Między kulturą języka a lingwistyką normatywną	34

Część II. Świadomość językowa	45
-------------------------------------	----

4. Świadomość językowa a świadomość lingwistyczna	47
5. Początki polskiej świadomości językowej	54
5.1. Teoria kultury języka jako obiekt zainteresowań językoznawstwa synchronicznego.....	54
5.2. Językoznawstwo normatywne w obrębie badań diachronicznych	56
5.3. Język a tożsamość człowieka	60
5.4. Słoty świadomości dobrego obyczaju i dobrej mowy.....	62
5.5. Parkoszowica świadomości lingwistyczna i świadomość językowa	65
5.6. <i>Idioma loci</i> i świadomość języków ludowych.....	71
5.7. Biskup Nankier i Grzegorz z Sanoka – przykłady „tożsamości wielokrotnej”	73
5.8. Jan Ostroróg: „niech się uczy mowy polskiej, kto chce w Polsce mieszkać”	79
5.9. Studenci krakowscy i świadomość normy	83

5.10. Księgi polskie a świadomość językowa	86
5.11. Łukasza Górnickiego kultura języka	88
5.12. Wspólna Europa – emocje i racje w kształtowaniu wspólnot językowych	93

Część III. Rozwój polskiej myśli normatywnej

6. W trosce o język ojczysty	97
7. Kultura języka jako jeden z przejawów kultury społecznej	112
8. Ku naukowości kultury języka	117
9. Sprawność językowa	128
10. Lapsologiczny nurt w kulturze języka	134
11. Kultura języka a socjolingwistyka	142
12. Zagadnienie nowomowy w językoznawstwie normatywnym	147
13. Problemy aksjologiczne – kultura słowa	155
14. Pragmatyczne aspekty kultury języka	163
15. Kategoria oficjalności – nieoficjalności w kulturze języka	168
16. Literatura a kultura języka	172
17. Kultura języka dziś	176

Część IV. Normatywne aspekty języka

18. Glottopolityka a kultura języka	189
18.1. Węższe rozumienie pojęcia „polityka językowa”	189
18.2. Termin „glottopolityka” w szerszym znaczeniu	192
18.2.1. Egzystencja języka	192
18.2.2. Kontakty międzyjęzykowe	194
18.2.3. Bilingwizm, dyglosja, egzoglosja	196
18.2.4. Inne problemy polityki językowej	203
18.2.5. Idea języka międzynarodowego	204
18.3. Media jako przedmiot polityki językowej	206
19. Warunki funkcjonowania języka	217
19.1. Struktura języka	217
19.1.1. Znak językowy	217
19.1.2. Funkcje społeczne języka	223
19.1.3. Odmiany języka	226
19.1.4. System języka i jego podsystemy	231
19.1.5. Genologiczne uwarunkowania wypowiedzi językowej	236
19.2. Kontakt językowy	246

19.2.1. Komunikat językowy i inne formy przekazu	246
19.2.2. Typy kontaktów językowych	254
19.2.3. Socjalne zróżnicowanie kontaktów językowych	265
19.3. Norma i kodyfikacja	274
19.3.1. Norma językowa	274
19.3.2. Kodyfikacja mowy i pisma	291
19.3.3. Stan i potrzeby polskiej ortografii	298
20. Przeobrażenia języka	306
20.1. Przyczyny zmian	306
20.1.1. Wewnątrzsystemowe przyczyny zmian językowych	306
20.1.2. Pozajęzykowe źródła zmian	311
20.1.3. Wzajemne oddziaływanie odmian językowych	314
20.1.4. Interferencja różnych systemów językowych	319
20.1.5. Indywidualna twórczość językowa	326
21. Doskonalenie języka	332
21.1. Czynna i zachowawcza postawa w językoznawstwie normatywnym	332
21.2. Język a poziom rozwoju cywilizacji	335
21.3. Funkcjonalne cechy znaku językowego	346
21.3.1. (Nie)jednoznaczność	346
21.3.2. Wyrazistość	350
21.3.3. Operatywność	353
21.3.4. Emocjonalność	357
21.3.5. Uwarunkowania cech znaku językowego	359
21.4. System semantyczny – podstawowa dziedzina ewentualnej optymalizacji	362
22. Realne możliwości oddziaływania na język	367
22.1. Samoregulacja języka a działalność normatywna	367
22.2. Działalność językowa uczestników wspólnoty komunikatywnej	371
22.3. Pola działania w językoznawstwie normatywnym	374
22.4. Zasady oceny faktów językowych	378
22.4.1. Przegląd ważniejszych kryteriów poprawności językowej	378
22.4.2. Trafność semantyczna	387
22.4.3. Uwarunkowania paradygmatyczne	388
22.4.4. Cechy funkcjonalne	390
22.5. Aklimatyzacja znaku językowego	391
22.6. Praktyczne zastosowanie kryteriów oceny faktów językowych	395
22.7. Sposoby oddziaływania na język	400

22.7.1. Oddziaływanie pośrednie	400
22.7.2. Sterowanie systemem językowym	403
22.7.3. Kontakty zbiorowe w oddziaływaniu na język	408

Część V. Komunikacyjne aspekty języka..... 413

23. Język w interakcjach kulturowych	415
24. Przejawy snobizmu w komunikacji językowej	422
25. Niektóre przyczyny obecnego stanu polszczyzny	428
26. Odbiorca i adresat w procesie komunikacji	435
27. O niektórych aspektach perswazji językowej	452
28. Sytuacyjne i kontekstowe uwarunkowania komunikacji językowej	459
29. Uwagi o współczesnej komunikacji medialnej	466
29.1. Językoznawstwo wobec problemów komunikacji medialnej	466
29.2. Komunikowanie i komunikowanie się w mediach	475
29.3. Niektóre problemy komunikacji językowej w internecie	484

Podsumowanie..... 493

Nota bibliograficzna..... 503

Wykaz przywoływanej literatury..... 505

Indeks nazwisk..... 522

Indeks ważniejszych pojęć i terminów..... 528